

സാമൂഹിക സ്വാതന്ത്ര്യം നിയന്ത്രിക്കുകയോ ബന്ധങ്ങൾ പരിമിതപ്പെടുത്തുകയോ അല്ല മുൻ നൽകിയ നിയമങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം; സ്വാതന്ത്ര്യവും ബന്ധവും സംസ്കരിക്കുകയും സുഗമമാക്കുകയുമാണ്.

59. കുട്ടികൾ പ്രായപൂർത്തി പ്രാപിച്ചാൽ മുതിർന്നവർ സമ്മതം ചോദിക്കുന്നതുപോലെ അവരും സമ്മതം ചോദിക്കേണ്ടതാകുന്നു. ഈവിധം അല്ലാഹു അവന്റെ നിയമങ്ങൾ വിശദീകരിച്ചുതരികയാകുന്നു; അല്ലാഹു സർവജ്ഞനും യുക്തിമാനുമല്ലോ.

وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ
مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾

59

നിങ്ങളിൽനിന്നുള്ള കുട്ടികൾ പ്രായപൂർത്തി പ്രാപിച്ചാൽ = وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ
സമ്മതം ചോദിക്കുന്നതുപോലെ = كَمَا اسْتَأْذَنَ അവർ(രും) സമ്മതം ചോദിച്ചുകൊള്ളട്ടെ =
അവർക്കു മുന്മുള്ളവർ (മുതിർന്നവർ) = الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ
ഈവിധം അല്ലാഹു അവന്റെ (ധർമ) സൂക്തങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് വിശദീകരിച്ചുതരികയാകുന്നു =
كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ
അല്ലാഹു യുക്തിമാനാനും യുക്തിയ സർവജ്ഞനുമല്ലോ = وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ

കുട്ടികൾ ലൈംഗിക മോഹമുദിക്കുന്ന പ്രായത്തിലെത്തിയാൽ പിന്നെ മുകളിൽ പറഞ്ഞ മൂന്നു നേരങ്ങളിൽ മാത്രമല്ല എല്ലാ സമയങ്ങളിലും മറ്റുള്ളവരുടെ, അവർ അടുത്ത ബന്ധുക്കളാവട്ടെ, അന്യരാവട്ടെ, നഗ്നതയിലേക്ക് നോട്ടമയക്കുകയും അനുവാദമില്ലാതെ അവരുടെ മുറികളിൽ കടന്നുചെന്ന് സ്വകാര്യതയെ ഹനിക്കുകയും ചെയ്യാതിരിക്കേണ്ടത് നിർബന്ധമാണ്. ഇക്കാര്യത്തിൽ മുതിർന്നവരുടെ വിധിതന്നെയാണ് അവർക്കും. كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ എന്ന വാക്യത്തിൽനിന്ന് മുതിർന്നവരുടെ കാര്യത്തിൽ ഈ വിലക്ക് നേരത്തേ ബാധ

കമാക്കപ്പെടുമെന്നുവെന്ന് അനുക്തസിദ്ധമാകുന്നു. നേരത്തേ കൊച്ചുകുട്ടികളെ മൂന്നു സമയങ്ങളിൽ അനുമാതി ചോദിച്ച് ശീലിപ്പിക്കണമെന്ന് കൽപിച്ചത് ലൈംഗികമോഹവും വികാരവുമുണ്ടായിക്കഴിഞ്ഞാൽ അതൊരു സ്ഥിരം സ്വഭാവമായി ശീലിക്കുന്നതിനുവേണ്ടിയാണ്. كَذَلِكَ എന്നു തുടങ്ങുന്ന വാക്യം അക്ഷരത്തിലും അർത്ഥത്തിലും മുൻസൂക്തത്തിന്റെ ആവർത്തനമാണ്. മുൻസൂക്തത്തിലെ നിർദ്ദേശമെന്ന പോലെ ഈ സൂക്തത്തിലെ നിർദ്ദേശവും ഗൗരവപൂർവ്വം പഠിക്കുകയും അനുസരിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്നാണതിന്റെ താൽപര്യം. ■

60. യൗവനം പിന്നിട്ട് ഇരുപ്പിലായ ലൈംഗികതാൽപര്യമില്ലാത്ത സ്ത്രീകൾ ചന്തം കാട്ടാനല്ലാതെ മേൽവസ്ത്രങ്ങൾ ഊരിവെക്കുന്നതിനും വിരോധമില്ല. എന്നാൽ സഭ്യതയും മാന്യതയും സൂക്ഷിക്കുന്നതുതന്നെയാകുന്നു അവർക്ക് ഏറെ ഗുണകരം. അല്ലാഹു എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനും അറിയുന്നവനുമായാകുന്നു.

وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ
جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ
خَيْرٌ لَهُنَّ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾

സ്ത്രീകളിൽനിന്ന് ഇരിപ്പിലായവർ (യൗവനം പിന്നിട്ട് ഇരിപ്പിലായ സ്ത്രീകൾ) = وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ
 വിവാഹം പ്രതീക്ഷിക്കാത്തവരായ, ലൈംഗിക താൽപര്യമില്ലാത്ത = اللَّاتِي لَا يَزْجُونَ نِكَاحًا
 അവരുടെ (മേൽ)വസ്ത്രങ്ങൾ = نِسَائِيْنَ അവർ ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിന് = أَنْ يَصْعَنَ അവർക്കു വിരോധമില്ല = فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ
 സൗന്ദര്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നവരെഴിച്ച് (ചന്തം കാട്ടാനല്ലാതെ) = عَبْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بَرِيئَةٍ
 അവർ വിശുദ്ധി കൈക്കൊള്ളുന്നത് (എന്നാൽ സഭ്യതയും മാനുഷ്യതയും സൂക്ഷിക്കുന്നതുതന്നെയാകുന്നു) = وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ
 അവർക്ക് (ഏറെ) ഗുണകരം = خَيْرٌ لَّهُنَّ
 അല്ലാഹു സർവജ്ഞനാ(നും)യ എല്ലാം കേൾക്കുന്നവനാ(നും)കുന്നു = وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ

قاعد -ന്റെ ബഹുവചനമാണ് قواعد. ഭാഷാരീമത്തിൽ ഇരിക്കുന്നവനാണ് قاعد. സ്ത്രീയുടെ വിശേഷണമാകുമ്പോൾ, പ്രായാധിക്യം മൂലം ആർത്തവം, പ്രസവം തുടങ്ങിയ ഗുണങ്ങൾ നഷ്ടപ്പെട്ട് വീട്ടിൽ അടങ്ങിക്കഴിയുന്ന സ്ത്രീയാണ് قاعد. حامل (ഗർഭിണി) حائض (ഋതുമതി) തുടങ്ങിയവയിലേന്ന പോലെ ഇതിലും സ്ത്രീലിംഗ സൂചകമായ 'താഅ്' (ة) ചേർക്കാറില്ല. اللَّاتِي لَا يَزْجُونَ نِكَاحًا എന്ന വാചകത്തെയാണ് 'ലൈംഗിക താൽപര്യമില്ലാത്ത' എന്ന് തർജമ ചെയ്തിരിക്കുന്നത്. 'നികാഹ് പ്രതീക്ഷിക്കാത്ത' എന്നാണ് ഭാഷാരീമം. വിവാഹത്തിനും ലൈംഗിക വേഴ്ചക്കും حَاح എന്നു പറയും. പ്രായാധിക്യം മൂലം പ്രജനനശേഷി നഷ്ടപ്പെട്ട എല്ലാ സ്ത്രീകളും അവിവാഹിതകളോ ഭർതൃരഹിതരോ ആയിരിക്കണമെന്നില്ല. അവരിൽ വിവാഹിതകളും ഭർത്താവ് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരും ഉണ്ടാവാം. ഭർത്താവിന്റെ സാന്നിധ്യവും സംരക്ഷണവും അവർ ആഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്യും. എന്നാൽ ഏറെ പ്രായം ചെല്ലുമ്പോൾ പ്രജനനശേഷി എന്ന പോലെ സ്ത്രീകളുടെ ലൈംഗിക താൽപര്യവും നഷ്ടപ്പെടുന്നതാണ്. അതു പരിഗണിച്ചുകൊണ്ടാണ് തർജമയിൽ രണ്ടാമത്തെ അർത്ഥം അവലംബിച്ചത്.

ലൈംഗിക താൽപര്യമില്ലാത്ത പ്രായമേറിയ സ്ത്രീകൾക്ക് അഴിച്ചുവെക്കാൻ അനുവദിക്കുന്ന വസ്ത്രങ്ങൾ നേരത്തേ 31-ാം സൂക്തത്തിൽ പുറത്തുപോകുമ്പോൾ ധരിക്കാൻ കൽപ്പിച്ച മാറു മറയുന്ന തരത്തിലുള്ള ശിരോവസ്ത്രവും അൽ അഹ്സാബ് 59-ാം സൂക്തത്തിൽ കൽപ്പിച്ച ശരീരം മുഴുവൻ മറക്കുന്ന മുടുപ്പട(جلباب)വുമാണ്. വൃദ്ധകൾ പുറത്തിറങ്ങുമ്പോൾ ഇതു ധരിക്കണമെന്ന് നിർബന്ധമില്ല. ഈ അനുവാദം അവർ താമസിക്കുന്ന വീട്ടിൽ പരിമിതമാണെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. തുടർന്ന് പറയുന്ന عَبْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بَرِيئَةٍ എന്ന വാക്യത്തിന് അവരുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽനിന്ന് വെളിയിൽപോകാതെ എന്ന് അർത്ഥം കൽപ്പിച്ചവരുമാണ്. ചന്തം കാട്ടി വിലസുന്ന സ്ത്രീ എന്ന അർത്ഥത്തിൽ وَلَا تَبْرَجْنَ تَبْرُجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى എന്നു പറയും. 'പഴയ ജാഹിലി വിലസൽ വിലസരുത്' എന്ന് അൽ അഹ്സാബ് 33-ാം സൂക്തത്തിൽ മുസ്ലിംസ്ത്രീകളോട് കൽപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രായമായവർ മേൽവസ്ത്രങ്ങൾ അഴിച്ചുവെക്കുന്നത് വീട്ടിലായാലും പുറത്തായാലും തങ്ങളുടെ സൗന്ദര്യം പ്രദർശിപ്പിക്കാനും പുരുഷന്മാരെ ആകർഷിക്കാനുമായിരിക്കരുതെന്ന അർത്ഥത്തിലാണ് പൊതുവിൽ ഈ വാക്യം സ്വീകരിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത്. ആ ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ പർദ ഒഴിവാക്കുന്നത് നിഷിദ്ധമാകുന്നു. ലൈംഗിക മോഹമൊന്നുമില്ലെങ്കിലും അണിഞ്ഞൊരുങ്ങുന്നതിലും സൗന്ദര്യം പ്രദർശിപ്പിക്കുന്നതിലും തൽപരരാണ് വൃദ്ധകളും. അതുമൂലം പലപ്പോഴും അവർ ആക്രമിക്കപ്പെടുകയും പീഡിപ്പിക്കപ്പെടുകയും ചെയ്യും

ന്നുമുണ്ട്. അതിനാൽ വ്യക്തമായ സംബന്ധിച്ച ഈ പരാമർശം ഏറെ പ്രസക്തമാകുന്നു. പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷപ്പെടുമ്പോൾ ശരീരം പൂർണ്ണമായി മറച്ചുകൊണ്ട് സ്വഭാവശുദ്ധിയും മാനുഷതയും സൂക്ഷിക്കുന്നതാണ് അവർക്ക് ഗുണകരമായ രീതി. മൂലത്തിലെ استعفاف -ന്റെ അർത്ഥം *മുർത്തൻ ബോധനം*

ഈ സൂറയിലെ 33-ാം സൂക്തത്തിനു താഴെ വ്യക്തമാക്കിയിരിക്കുന്നു. ഇവിടെ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ എന്ന സമാപന വാക്യത്തിന്റെ താൽപര്യമിതാണ്: നിങ്ങളുടെ മനസ്സിന്റെ മന്ത്രണങ്ങൾ പോലും അല്ലാഹു കേൾക്കുന്നുണ്ടെന്നും എന്തുദ്രേശ്യത്തിലാണ് ഹിജാബ് ഉപേക്ഷിക്കുന്നതെന്ന് വ്യക്തമായി അറിയുന്നുണ്ടെന്നും ഓർത്തിരിക്കുക. ■

61. അന്ധനോ മുടന്തനോ രോഗിയോ ഏതു വീട്ടിൽനിന്നും ആഹാരം കഴിക്കുന്നതിനും വിരോധമില്ല. സ്വന്തം വീടുകളിൽനിന്നും മാതാപിതാക്കളുടെയോ സഹോദരിസഹോദരന്മാരുടെയോ മാതാപിതാക്കളുടെ സഹോദരിസഹോദരന്മാരുടെയോ വീടുകളിൽനിന്നും താക്കോൽ നിങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള വീടുകളിൽനിന്നും സ്നേഹിതന്മാരുടെ വീടുകളിൽനിന്നും ഒന്നിച്ചോ വെറുവെയോ ആഹരിക്കുന്നതിൽ നിങ്ങൾക്കും കുറ്റമില്ല. വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ നിങ്ങൾ നിങ്ങൾക്കു സലാം ചൊല്ലണം. അല്ലാഹു വിങ്കൽനിന്നുപദേശിക്കപ്പെട്ട അനുഗൃഹീതവും വിശിഷ്ടവുമായ അഭിവാദനമാണത്. അല്ലാഹു ധർമ്മസൂക്തങ്ങൾ ഈവിധം വിവരിച്ചുതരികയാണ്; നിങ്ങൾ ചിന്തിച്ചുഗ്രഹിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി.

لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ أَن تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكَتْهُنَّ مَفَاحِحُهُنَّ أَوْ صَدِيقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

61

മുടന്തന്റെ മേലും വിരോധമില്ല = وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ തെറ്റ, വിരോധം = حَرْجٌ അന്ധന്റെ മേൽ ഇല്ല = لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَى وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ നിങ്ങൾക്കും (വിരോധം) ഇല്ല = وَلَا عَلَى أَنفُسِكُمْ രോഗിയുടെ മേലും വിരോധമില്ല = حَرْجٌ നിങ്ങളുടെ (സ്വന്തം) വസതികളിൽനിന്ന് = مِنْ بُيُوتِكُمْ നിങ്ങൾ തിന്നുന്നത് (ആഹാരം കഴിക്കുന്നത്) = تَأْكُلُوا അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പിതാക്കളുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ മാതാക്കളുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ സഹോദരന്മാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ സഹോദരിമാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പിതൃ സഹോദരന്മാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ പിതൃ സഹോദരിമാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ മാതൃ സഹോദരന്മാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ إِخْوَالِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ മാതൃ സഹോദരിമാരുടെ വസതികളിൽനിന്ന് = أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങൾ താക്കോലുകൾ ഉടമപ്പെടുത്തിയവയിൽനിന്നും = أَوْ مَا مَلَكَتْهُنَّ مَفَاحِحُهُنَّ (താക്കോൽ നിങ്ങളുടെ കൈവശമായ വീടുകളിൽനിന്നും) അല്ലെങ്കിൽ നിങ്ങളുടെ സ്നേഹിതന്മാരുടെ(വീടുകളിൽനിന്നും) = أَوْ صَدِيقِكُمْ നിങ്ങളുടെ കുടുംബത്തിൽനിന്ന് = تَأْكُلُوا = جَمِيعًا നിങ്ങൾ ആഹരിക്കുന്നതിന്

അല്ലെങ്കിൽ തനിയെത്തനിയെ, ഒറ്റക്കൊറ്റക്ക്, വെവ്വേറെയായി = **أَوْ أَشْتَاتًا**
 നിങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് സലാം ചൊല്ലണം = **فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ** നിങ്ങൾ വീടുകളിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ = **فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا**
 അല്ലാഹുവിങ്കൽനിന്നുള്ള (ഉപദേശിക്കപ്പെട്ട) അഭിവാദ്യ(മാണത്)മായിട്ട് = **تَحِيَّةً مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ**
 അല്ലാഹു നിങ്ങൾക്ക് വിവരിച്ചുതരികയാണ് = **يُنَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ** ഇവ്വിധം = **كَذَٰلِكَ** അനുഗൃഹീത വിശിഷ്ടമായ = **مُبَارَكَةً طَيِّبَةً**
 നിങ്ങൾ (ചിന്തിച്ചു) ഗ്രഹിക്കുന്നതിനു വേണ്ടി = **لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ** (ധർമ) സൂക്തങ്ങൾ = **الآيَاتِ**

ഇ സൂക്തം 31-ാം സൂക്തത്തിന്റെ വിശദീകരണമാണ്. വീടുകളിൽപോലും ഉറ്റ ബന്ധുക്കളുടെയും ആശ്രിതരുടെയും കൊച്ചുകുട്ടികളുടെയും മുനിലല്ലാതെ സ്ത്രീജനങ്ങൾ അവരുടെ മേനിയഴക് പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന വിധത്തിൽ പെരുമാറരുത് എന്നാണല്ലോ അതിൽ കൽപ്പിച്ചത്. 58-59 സൂക്തങ്ങളിൽ സാധാരണഗതിയിൽ മുതിർന്നവർ വിവസ്ത്രരാകുന്ന മൂന്നു സമയങ്ങളിൽ സമ്മതമില്ലാതെ അവരുടെ സ്വകാര്യമുറികളിൽ പ്രവേശിക്കുന്നത് വിലക്കിക്കൊണ്ട് കൂട്ടികൾക്കും ആശ്രിതർക്കും ഒരു നിയന്ത്രണമേർപ്പെടുത്തി. ഈ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ചിലരിൽ ഒരു സന്ദേഹമുണ്ടാക്കി. നിയന്ത്രണങ്ങൾകൊണ്ട് വരിഞ്ഞു മുറുക്കി ഇസ്ലാം സാമൂഹിക ബന്ധങ്ങളെ ക്ഷയിപ്പിക്കുകയും വ്യക്തികളെ ഒറ്റപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുകയല്ലേ എന്നതാണ് ആ സന്ദേഹം. പ്രത്യേകിച്ച് സ്വന്തം സുഹൃത്തുക്കളുടെയും ബന്ധുക്കളുടെയും വീടുകൾ നിർബാധം സന്ദർശിക്കുകയും ആഹാരം കഴിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നവർക്ക് ആ സ്വാതന്ത്ര്യം നിഷേധിക്കപ്പെട്ടതായി തോന്നി. മറ്റുള്ളവരുടെ വീടുകളിൽനിന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ നിർബന്ധിതരായിരുന്ന ഭിന്നശേഷിക്കാരും വികലാംഗരും രോഗികളുമൊക്കെ ഇനി ആ സ്വന്തമായ തുടരാതിവില്ലെന്നു ഭയപ്പെട്ടു. ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെയും രോഗികളുടെയും ഭോജനം സംബന്ധിച്ച് രോഗവും അംഗവൈകല്യവും ഇല്ലാത്ത മുസ്ലിംകൾക്കും ഒരു സംശയമുണ്ടായിരുന്നു. സുറ അന്നി സാഇൽ **لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُم بَيْنَكُم بِالْبَاطِلِ** (നിങ്ങൾ നിങ്ങളുടെ മുതലുകൾ പരസ്പരം അവിഹിതമായി ഭുജിക്കരുത്) എന്ന് കൽപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. രോഗിയും ആരോഗ്യവുമുള്ളവരും ഒന്നിച്ചിരുന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ രോഗികൾക്ക് ആരോഗ്യമുള്ളവരെപ്പോലെ തിന്നാൻ കഴിയുകയില്ലല്ലോ. കൈക്കു സ്വാധീനമില്ലാത്തവരുടെ കൈകൾ ഭക്ഷണത്തിന്റെ എല്ലാ ഭാഗത്തേക്കും എത്തണമെന്നില്ല. കാഴ്ചയില്ലാത്തവർ തപ്പിത്തടഞ്ഞുവേണം വിഭവങ്ങളെടുത്തു കഴിക്കാൻ. വിളമ്പിവെക്കുന്ന ഭക്ഷണത്തിൽ രോഗികൾക്ക് കഴിക്കാവുന്നതും കഴിച്ചുകൂടാത്തതുമുണ്ടാകും. രോഗികൾക്ക് കഴിക്കാവുന്ന ഭക്ഷണം മുഴുവൻ രോഗമില്ലാത്തവർ കഴിച്ചാൽ രോഗികളുടെ കാര്യം കഷ്ടമാകും. ഇങ്ങനെയൊക്കെ സംഭവിക്കുന്നത് പരസ്പരം അവിഹിതമായി ഭുജിക്കരുത് എന്ന കൽപനയുടെ ലംഘനമാവില്ലേ? അതുകൊണ്ട് രോഗികൾക്കും വികലാംഗർക്കും വെവ്വേറെ ഭക്ഷണം വിളമ്പിക്കൊടുക്കുകയല്ലേ ഉചിതം?

ജാഹിലിയ്യാ കാലത്ത് കൂട്ടായി ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്ന

ത് സംബന്ധിച്ച് രണ്ടു നിലപാടുകളുണ്ടായിരുന്നു. ഓരോരുത്തരും അവരവരുടെ ഭക്ഷണം വെവ്വേറെ വിളമ്പിക്കഴിക്കുന്നതായിരുന്നു ചിലർ മാതൃകാപരമായ ആഹാര രീതിയായി ആചരിച്ചുപോന്നത്. കൂട്ടായി കഴിക്കുന്നതാണ് മറ്റു ചിലർ വിശിഷ്ട സമ്പ്രദായമായി കരുതിയത്. ചിലരുടെ ദൃഷ്ടിയിൽ ഒരു സഹഭോജകനിലാതെ തനിച്ചിരുന്ന് ആഹാരം കഴിക്കുന്നത് നികൃഷ്ടമായിരുന്നു. വിഭവങ്ങൾ ഒരു പാത്രത്തിൽ തീൻമേശയിൽ അല്ലെങ്കിൽ സവറയിൽ വിളമ്പിവെക്കുകയും ആളുകൾ അതിനു ചുറ്റുമിരുന്ന് തളികയുടെ തങ്ങളോടുത്ത ഭാഗത്തുനിന്ന് ആവശ്യമുള്ളത് എടുത്തുകഴിക്കുകയും ചെയ്യുകയായിരുന്നു പണ്ടു കാലത്ത് കൂട്ടായ ഭക്ഷണരീതി. ഭക്ഷണം ഓരോരുത്തരും വേറെ വേറെ വിളമ്പിക്കഴിക്കുന്ന രീതിയാണ് പുരാതനകാലം മുതലേ ഇന്ത്യയിലുള്ളത്. രണ്ടും ചേർന്ന രീതിയാണ് ഇക്കാലത്ത് അധിക സമുദായങ്ങളിലും നിലവിലുള്ളത്. എല്ലാവർക്കുമുള്ള ഭക്ഷണം തീൻമേശയിൽ ഒന്നിച്ചുവിളമ്പിവെക്കുക. ചുറ്റും പ്ലേറ്റുകൾ നിരത്തുക. ആളുകൾ വന്നിരുന്ന് തങ്ങൾക്കാവശ്യമുള്ളത് സ്വന്തം പ്ലേറ്റിൽ എടുത്ത് കഴിക്കുക. ബുഹെ സമ്പ്രദായത്തിൽ അതിഥികൾ പ്ലേറ്റ് എടുത്ത് ആവശ്യമുള്ള വിഭവങ്ങൾ തെരഞ്ഞു സ്വയം വിളമ്പിയോ വെയ്റ്റർമാരെക്കൊണ്ട് വിളമ്പിച്ചോ കഴിക്കുന്നു. ഈ വ്യത്യസ്ത രീതികൾ ശരിയാണോ? അല്ലെങ്കിൽ ഇതിലേതാണ് ഹിതകരമായ രീതി? ഇതായിരുന്നു ഒരു സംശയം. ഇത്തരം സന്ദേഹങ്ങളെയെല്ലാം ദൂരീകരിക്കുന്നതാണ് ഈ സൂക്തം ഉൾക്കൊള്ളുന്ന വിശദീകരണം.

സാമൂഹിക സ്വാതന്ത്ര്യം നിയന്ത്രിക്കുകയോ ബന്ധങ്ങൾ പരിമിതപ്പെടുത്തുകയോ അല്ല മുമ്പ് നൽകിയ നിയമങ്ങളുടെ ലക്ഷ്യം; സ്വാതന്ത്ര്യവും ബന്ധവും സംസ്കരിക്കുകയും സുഗമമാക്കുകയുമാണ്. വികലാംഗരും രോഗികളും, സമൂഹത്തിലെ പൂർണ്ണാംഗരും ആരോഗ്യവാന്മാരുമായ എല്ലാവരുടെയും സഹാനുഭൂതിയും സഹകരണവും അവകാശപ്പെട്ടവരാണ്. അംഗവൈകല്യവും രോഗവും ഉപജീവനത്തിൽ സൃഷ്ടിക്കുന്ന പ്രയാസങ്ങൾ പരിഹരിച്ചുകൊടുക്കേണ്ടത് ആ കുറവുകളില്ലാത്തവരുടെ ബാധ്യതയുമാകുന്നു. വികലാംഗർക്കും രോഗികൾക്കും ഏതു വീട്ടിലും കയറിച്ചെല്ലുകയും ആഹാരം കഴിക്കുകയും ചെയ്യാം. **لَا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ** മുതൽ **أَوْ صَدِيقِكُمْ** വരെയുള്ള വാക്യങ്ങൾ പൊതുനിർദ്ദേശമാണ്. അന്യവീടുക

ളിൽ സമ്മതം തേടാതെ കടന്നുചെല്ലാൻ പാടില്ല എന്ന കൽപന സ്വന്തം ഉടമസ്ഥതയിലല്ലാത്ത ഏതു വീട്ടിലും വീട്ടുടമയുടെ ഔദ്യോഗികമായ സമ്മതമില്ലാതെ കടക്കുന്നത് നിഷിദ്ധമാക്കുന്നില്ലേ? അത്തരം വീടുകളിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ വീട്ടുടമ സ്ഥലത്തുണ്ടാവണമെന്നില്ല. സ്ത്രീകളോ കുട്ടികളോ വേലക്കാരോ ഒക്കെയായിരിക്കും അവിടെയുണ്ടാവുക. അവരുടെ സമ്മതപ്രകാരം ആ വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കാനും അവിടെനിന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാനും പാടുണ്ടോ? മറുപടി ഇതാണ്: നേരത്തേ അനുവാദമില്ലാതെ പ്രവേശിക്കുന്നതു വിലക്കിയത് നിങ്ങളുടെ തല്ലാത്ത വീടുക- **غَيْرِ بَيْتٍ**-ഉണ്ട്. സ്വന്തം വീട്ടിൽനിന്ന് ഭക്ഷണം കഴിക്കാൻ ആർക്കും അനുമതി ആവശ്യമില്ല. സ്വന്തം വീടുകളിലെന്നോണം പെരുമാറാൻ സ്വാതന്ത്ര്യമുള്ള വീടുകളാണ് ഇവിടെ നിങ്ങളുടെ വീടുകൾ- **بَيْتٍ**-കൊണ്ട് ഉദ്ദേശ്യം. നിങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ള വീടുകളും ഉടമസ്ഥതയിലല്ലെങ്കിലും നിങ്ങൾ താമസിക്കുന്ന വീടും നിങ്ങളുടെ വീടാണ്. മാതാപിതാക്കൾ, സഹോദരീസഹോദരന്മാർ, മാതൃ-പിതൃ സഹോദരീ സഹോദരന്മാർ തുടങ്ങിയ ഉറ്റ ബന്ധുക്കളുടെയും സുഹൃത്തുക്കളുടെയും വീടുകളാണ്. അവരുമായുള്ള ഉറ്റബന്ധുത്വവും ദുഃഖമായ സൗഹൃദവും അവരുടെ വീടുകളിൽ ഔദ്യോഗികമായ സമ്മതമില്ലാതെ കടന്നുചെല്ലാനും ആഹാരം കഴിക്കാനും നിങ്ങൾക്ക് സ്വാതന്ത്ര്യം നൽകുന്നുണ്ട്. വീട്ടുകാർ വിലക്കുമ്പോൾ മാത്രമേ ഈ സ്വാതന്ത്ര്യം നഷ്ടപ്പെടൂ. താക്കോലുകൾ നിങ്ങളുടെ കൈവശമുള്ള വീട് എന്നതുകൊണ്ട് വിവക്ഷ, വീട്ടുടമ സ്ഥലംവീടുമ്പോൾ തന്റെ വീട് സംരക്ഷിക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ടും പകരം വീട്ടിലെ വിഭവങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കാൻ അനുവദിച്ചുകൊണ്ടും നിങ്ങളുടെ കൈവശം താക്കോൽ ഏൽപ്പിച്ച വീടും, ഒന്നിലധികം വീടുകളുള്ളവർ താമസിക്കാനും വിഭവങ്ങളനുഭവിക്കാനുമായി നിങ്ങൾക്ക് വിട്ടുതരുന്ന വീടുകളുമാണ്. അനാഥരുടെ വീടുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നവരും ഇക്കൂട്ടത്തിൽപ്പെടുമെന്ന് ചില പണ്ഡിതന്മാർ അഭിപ്രായപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അനാഥരുടെ രക്ഷിതാക്കൾ ദരിദ്രരാണെങ്കിൽ ന്യായമായ തോതിൽ അനാഥകളുടെ മുതൽ ഭുജിക്കാവുന്നതാണ്. **وَمَنْ كَانَ فَتَيًّا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ** എന്ന് 4:6 ൽ പറയുന്നുണ്ടല്ലോ.

ഓരോരുത്തരും ഒറ്റക്കൊറ്റക്കായിട്ടാണോ കൂട്ടായിട്ടാണോ ആഹാരം കഴിക്കേണ്ടത് എന്ന ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടിയാണ് **لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا** എന്ന വാക്യം. രണ്ടായാലും വിരോധമില്ല എന്നർത്ഥം. ബുഹൈ എന്ന ഭോജന രീതി അനിസ്ലാമികമാണെന്നും അനഭിലഷണീയമാണെന്നുമൊക്കെ കരുതുന്ന ആളുകളുണ്ട്. ഖുർആൻ അവരെ പിന്തുണക്കുന്നില്ല. അതിഥികൾ വെയ്റ്റർമാർക്കു നേരെ പ്ലേറ്റ് നീട്ടി ഇരുന്നു വാങ്ങിക്കഴിക്കുന്നതു പോലെയാണ് ബുഹൈ എന്നാണ് ഒരു വിമർശനം. ആവശ്യമുള്ളത് സ്വയം വിളമ്പിക്കഴിക്കാനുള്ള സ്വാതന്ത്ര്യം അതിഥികൾക്കുണ്ട്. വെയ്റ്റർമാർ അവരെ സഹായിക്കുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നത്. സഭാവാസികൾ തനിയെ തനിയെ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് അനഭിലഷണീയമാണെന്നാണ് മറ്റൊരു വിമർശനം. കൂട്ടായ ഭോജനരീതിയാണ്

അനുഗൃഹീതമെന്ന് കുറിക്കുന്ന നബിപ്പന്ഥങ്ങളുണ്ട്. എല്ലാവർക്കുമായി ഒന്നിച്ച് പാകംചെയ്ത ഭക്ഷണം ഒരുകൂട്ടത്തിൽ ഒരേ സമയത്ത് എല്ലാവരും കഴിക്കുന്നത് ഒരുകൂട്ടമുള്ള ഭോജനം തന്നെയാണ്. ഇവിടെ പരാമർശിക്കുന്നത് സൽക്കാര സഭയുടെ കാര്യമല്ല. സാധാരണ ഭക്ഷണത്തിന്റെ കാര്യമാണ്. ഭർത്താവ് കാൺകെ ഭാര്യ ഭക്ഷണം കഴിക്കാതിരിക്കുക, വീട്ടുടമയുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ആശ്രിതരും വേലക്കാരും ഭക്ഷണം കഴിക്കാതിരിക്കുക തുടങ്ങിയവയാണ് ഒറ്റക്കൊറ്റക്കുള്ള ഭക്ഷണം. അതിഥികളോടൊപ്പം ആതിഥേയർ ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നത് മദീനയിലെ അൻസാറുകൾ മോശമായി കരുതിയിരുന്നു. ബുഹൈ ഒറ്റതിരിഞ്ഞ് ഭക്ഷണം കഴിക്കലാണെങ്കിൽ ആ വിമർശനം ഒരു മേശക്കു ചുറ്റുമിരുന്നു ഭക്ഷണം കഴിക്കുന്നവരെ സംബന്ധിച്ചും സാധുവാകുന്നു. അവരാരും ഒരു പാത്രത്തിൽനിന്ന് ഒരുകൂട്ടം കഴിക്കുകയല്ല, അവരവർക്കാവശ്യമുള്ളത് സ്വന്തം പ്ലേറ്റിൽ വിളമ്പിയെടുത്തു കഴിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. ബുഹൈയിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവർക്കും അതുപോലെ മേശക്കു ചുറ്റുമിരുന്നു കഴിക്കാവുന്നതാണ്. അതിഥികൾക്ക് താൽപര്യമുള്ള വിഭവങ്ങൾ യഥേഷ്ടം ലഭിക്കാനും ഭക്ഷണം പാഴായിപ്പോകുന്നത് ഒരളവോളം ഒഴിവാക്കാനുമുള്ള സൗകര്യം ഈ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഗുണമായി ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെടുന്നു.

ചൈനക്കാരുടെയും അറബികളുടെയും യൂറോപ്യരുടെയുമൊക്കെ മുഖ്യാഹാരങ്ങൾ വ്യത്യസ്ത വിഭവങ്ങളാണ്. അവ പാകം ചെയ്യുന്ന രീതിയിലും വിളമ്പിവെക്കുന്ന രീതിയിലും കഴിക്കുന്ന രീതിയിലുമൊക്കെ വൈവിധ്യങ്ങളുണ്ട്. ഇസ്ലാം ഈ വൈവിധ്യങ്ങളെ അംഗീകരിക്കുകയാണ്. ശരീഅത്ത് വിലക്കിയിട്ടില്ലാത്ത വിഭവങ്ങൾ ആർക്കും എവിടെയും എങ്ങനെയും കഴിക്കാം. അതുകൊണ്ട് ഇസ്ലാം നിർദ്ദേശിച്ച ആഹാരമത്യാദകളിൽ ആഹാരവിഭവങ്ങൾ ഇന്നതായിരിക്കണമെന്നോ ഇന്ന രീതിയിൽ പാകം ചെയ്യണമെന്നോ ഇന്ന രീതിയിൽ വിളമ്പണമെന്നോ കൽപ്പിക്കുന്നില്ല. ഇസ്ലാം നിർദ്ദേശിച്ച ആഹാരമത്യാദകൾ വൃത്തി, ഭക്ഷണത്തോടുള്ള ആദരവ്, അത് പാഴാക്കാതിരിക്കൽ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ്. ഉദാഹരണം: **كُلُوا مِمَّا فِي الْأَرْضِ حَلَالًا طَيِّبًا** (ഭൂമിയിലുള്ള വിഭവങ്ങളൊക്കെയും വിഹിതവും ശുദ്ധവുമായ നിലയിൽ ഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക-2:168), **كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ** (നാം നിങ്ങൾക്കരുളിയ ശുദ്ധ വിഭവങ്ങൾ ഭക്ഷിച്ചുകൊള്ളുക-7:160), **وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا** (തിന്നുകയും കുടിക്കുകയും ചെയ്തുകൊള്ളുക, ധർമ്മത്ത് അരുത്-7:31), **وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ** (നിങ്ങളുടെ മുതലുകൾ അവിഹിതമായി പരസ്പരം തിന്നുകയാ-2:188). നിഷിദ്ധമായ വിഭവങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണെന്ന് 2:173, 5:3, 6: 151, 16:115 സൂക്തങ്ങളിൽ വ്യക്തമാക്കുന്നുണ്ട്. തനിച്ചും കൂട്ടായും ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ പാലിക്കേണ്ട മത്യാദകൾ പ്രവാചക വചനങ്ങളിൽ വിശദീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ബിസ്മി കൊണ്ട് തുടങ്ങുക, അവസാനിച്ചാൽ അല്ലാഹുവിനെ സ്തുതിക്കുക, അമിതമായി

ആഹരിക്കാതിരിക്കുക, ഭക്ഷണം പാഴാക്കാതെ പാത്രം തുടച്ചുകഴിക്കുക, ഒന്നിച്ചു ഭക്ഷണം കഴിക്കുമ്പോൾ മറ്റുള്ളവരുടെ മുഖിൽനിന്ന് കൈയിട്ടു വാരാതിരിക്കുക, ഭക്ഷിക്കുമ്പോൾ വാഗ്വാദത്തിലും മറ്റും ഏർപ്പെടാതെ അച്ചടക്കത്തോടെ ആസ്വദിച്ചു കഴിക്കുക തുടങ്ങിയവ പ്രവാചകചര്യയിലെ ഭക്ഷണമര്യാദകളിൽപെടുന്നു. സ്വന്തക്കാരുടെയും സുഹൃത്തുക്കളുടെയും വീട്ടിൽ കടന്നുചെല്ലുമ്പോൾ ഔപചാരികമായി അനുമതി തേടേണ്ടതില്ലെങ്കിലും സലാം കൊണ്ട് അഭിവാദ്യം ചെയ്യാൻ മറക്കരുത്. അന്യവീടുകളിൽ ചെല്ലുമ്പോൾ സമ്മതം തേടുന്നതോടൊപ്പം വീട്ടുകാർക്ക് സലാം ചൊല്ലുകയും വേണം. **وَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَهْلِيهَا** എന്നാണ് 27-ാം സൂക്തത്തിൽ പറയുന്നത്: ഇവിടെ പറയുന്നത് **فَسَلِّمُوا عَلَىٰ أَنفُسِكُمْ** -നിങ്ങൾ നിങ്ങൾക്ക് സലാം ചെല്ലുക- എന്നാണ്. ഉറുവരുടെയും ഉടയവരുടെയും വീടുകളെ അവരവരുടെ വീടുകളായി പരിഗണിക്കുന്നതുപോലെ അതിലെ ആളുകളെ അവരവർ തന്നെയായി പരിഗണിക്കണമെന്നാണിതിന്റെ താൽപര്യം. മറ്റുള്ളവർക്കു ദാനം ചെയ്യുന്നതിനെ കുറിച്ച് **وَمَا تَنْفَعُوا مِنْ حَرْبٍ فَلَا تَنْسِكُمْ** (നിങ്ങൾ ചെലവഴിക്കുന്ന ധർമ്മമെന്തും നിങ്ങൾക്കു വേണ്ടിത്തന്നെയാകുന്നു-2:272) എന്നും മറ്റുള്ളവരെ അവഹേളിക്കുന്നതു വിലക്കിയപ്പോൾ **وَلَا تَلْمِزُوا أَنفُسَكُمْ** (നിങ്ങൾ നിങ്ങളെ അവഹേളിക്കരുത്-49:11) എന്നും പറഞ്ഞതുപോലെയാണിത്. ഏതു വീട്ടിൽ കടന്നുചെല്ലുമ്പോഴും അത് സ്വന്തമാവട്ടെ, സ്വന്തക്കാരുടേതാവട്ടെ, ആളില്ലാത്തതാവട്ടെ അവരവർക്ക് സലാം ചൊല്ലണമെന്നാണീ വാക്യം നിർദ്ദേശിക്കുന്നതെന്നും വ്യാഖ്യാനമുണ്ട്. ഇതിനുപോർബലകമായി അബൂമാലികിൽനിന്ന് ബൈഹഖി ഉദ്ധരിക്കുന്നു: മുസ്ലിംകൾ വസിക്കുന്ന വീട്ടിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോൾ അവർക്ക് സലാം പറയണം. അവിടെ ആരുമില്ലെങ്കിൽ, അല്ലെങ്കിൽ ഉള്ളവർ വിഗ്രഹാരാധകരാണെങ്കിൽ 'അസ്സലാമു അലൈനാ വഅലാ ഇബാദില്ലാഹിസ്സാലിഹീൻ'-ത്തങ്ങൾക്കും അല്ലാഹുവിന്റെ സച്ചരിതരായ ദാസന്മാർക്കും സമാധാനമുണ്ടാവട്ടെ-എന്നാണ് പറയേണ്ടത്. അവരവർക്ക് സലാം പറയേണ്ടത് 'അസ്സലാമു അലൈനാ മിൻ റബ്ബിനാ'-നമുക്ക് നമ്മുടെ നാഥനിൽനിന്ന് സമാധാനം ലഭിക്കട്ടെ-എന്നാണെന്ന് ഇബ്നുജരീർ നിവേദനം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. അവരവർക്ക് സലാം പറയേണ്ടത് പള്ളിയിൽ പ്രവേശിക്കുമ്പോഴാണെന്ന് ഇബ്നു അബ്ബാസ് പ്രസ്താവിച്ചതായി ഇബ്നുൽ മുൻദിറും പള്ളിയിലും ആൾപ്പാർപ്പില്ലാത്ത വീട്ടിലും പ്രവേശിക്കുമ്പോഴാണെന്ന് ഇബ്നു ഉമർ പ്രസ്താവിച്ചതായി ഇബ്നു അബീ ശൈബയും ബുഖാരിയും (അദബുൽ മുഹ്റദിൽ) ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു. ആദ്യം പറഞ്ഞതാണ് ഇമാം മുഹമ്മദുൽ ഹസൻ, ഇബ്നു സൈദ്, മുജാഹിദ് തുടങ്ങിയ താബിഹു പണ്ഡിതന്മാർ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതും പ്രബലവുമായ വ്യാഖ്യാനം.

ഇസ്ലാമിന്റെ ഔദ്യോഗിക അഭിവാദന വചനമായ സലാമിന്റെ മഹത്വത്തെക്കുറിച്ചുണർത്തുകയാണ് **حَيَّةٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةٌ طَيِّبَةٌ** എന്ന വാക്യം. അത് അല്ലാഹുവിൽനിന്ന് പഠിപ്പിക്കപ്പെട്ടതാണ്, അനുഗൃഹീതമാണ്, വിശുദ്ധമാണ്. സജ്ജനങ്ങൾ സ്വർഗത്തിൽ അഭിവാദ്യം ചെയ്യപ്പെടുന്നതും സലാം കൊണ്ടായിരിക്കുമെന്ന് ഖുർആൻ 10:10, 14:33, 25:75, 33:44 സൂക്തങ്ങൾ പ്രസ്താവിക്കുന്നുണ്ട്. കണ്ടുമുട്ടുമ്പോൾ സലാം കൊണ്ട് അഭിവാദ്യം ചെയ്യേണ്ടത് മുസ്ലിംകൾ പരസ്പരം പാലിക്കേണ്ട നിർബന്ധ ബാധ്യതയാണെന്ന് പ്രബലമായ നബിവചനങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നു. തമ്മിൽ സലാം പറയുന്നതും പ്രചരിപ്പിക്കുന്നതും സമൂഹത്തിൽ സ്നേഹ സൗഹാർദങ്ങൾ ദൃഢീകരിക്കുകയും വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുമെ

ന്ന് പ്രവാചകൻ (സ) പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുസ്ലിംകളെത്തിനെ ചിദ്രീകരിച്ച് ചൂഷണം ചെയ്യുന്ന ശക്തികൾ, സമൂഹത്തിലെ ചില അവാന്തരവിഭാഗങ്ങൾ തമ്മിൽ സലാം പറയുന്നത് ഹറാമായി വിധിക്കുന്നതിന്റെ രഹസ്യവും ഇതാണ്.

كَلِّبْ എന്നു തുടങ്ങുന്ന സൂക്തസമാപനത്തിൽ ഇപ്പറഞ്ഞത് നേരത്തേ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ വിശദീകരണമാണെന്നുണർത്തുകയാണ്. പ്രസ്തുത നിർദ്ദേശങ്ങൾ അപകമോ പ്രയാസകരമോ ആയി തോന്നുന്നത് തെറ്റിദ്ധാരണകൾ മൂലമാണെന്നും ആ തെറ്റിദ്ധാരണകൾ ഇതാദുരീകരിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, ഇനി അതിന്റെ മെച്ചവും മഹത്വവും ബുദ്ധിപൂർവ്വം മനസ്സിലാക്കി പ്രയോഗവൽക്കരിക്കണമെന്നുമാണ് ഇവിടെ **لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ** എന്ന വാക്യം വ്യഞ്ജിപ്പിക്കുന്നത്. ■